

Protokoll møte i fagpolitisk utvalg for samferdsel

Tid: Mandag 9. mai kl. 10:00-14:00

Sted: Galleri Oslo, møterom 540

Politisk deltagelse fra utvalget

- Olav Skinnes, Viken fylkeskommune (møteleder)
- Arve Høiberg og Knut Anvik, Vestfold og Telemark fylkeskommune
- Suhur Lorch-Falch og Sjur Strand (på teams), Innlandet fylkeskommune
- Martin Nielsen, Oslo kommune

Øvrige deltagere:

- Håkon Bjarne Johansen
- Erland Myking
- Siv Tørudbakken
- Kristian Singh-Nergård
- Jon Petter Arntzen

I forbindelse med møtet ble det gitt orienteringer om følgende tema:

- TEN-T revisjonen og EUs mobilitetspakke. Betydning og konsekvenser for Norge og norske fylkeskommuner v/ Carsten Horn-Hansen, Spesialutsending for samferdsel, den norske EU-delegasjonen.
- Jernbaneutbygging mellom Oslo-Stocholm. Status og muligheter v/ adm.dir Jonas Karlson Oslo-Stocholm2.55
- Jyllandskorridoren, betydning og muligheter v/ Arve Høiberg, leder av hovedutvalg samferdsel, Vestfold og Telemark FK. *I forbindelse med den etterfølgende diskusjonen sluttet utvalget seg til at Østlandssamarbeidet kan delta i nordisk transportnettverk med observatørstatus, for på denne måten å få mer kunnskap om arbeidet med Jyllandskorridoren.*
- Move 21. Europeisk innovasjonsprosjekt for reduksjon av klimagasser fra transportsektoren i byer/regioner v/ prosjektkoordinator Tiina Ruohonen, Oslo kommune.
- Scandria Alliance v/ Tommi Vollmann (Berlin Brandenburg)

For nærmere informasjon om disse orienteringene, vises det til egne oppsummeringer (se vedlegg 1-5 nedenfor)

Saksliste

09/2022 Godkjenning av protokoll 21. februar 2022.....	3
Forslag til vedtak.....	3
Behandling.....	3
Vedtak.....	3
10/2022 Godkjenning av protokoll 28. februar 2022.....	4
Forslag til vedtak.....	4
Behandling.....	4
Vedtak.....	4
11/2022 Aktuelle saker	5
Forslag til vedtak	5
Behandling.....	5
Vedlegg	6
12/2022 InterCity – Spissing av budskap og oppdatering av kommunikasjonsstrategi	7
Forslag til vedtak.....	7
Behandling.....	7
Vedtak.....	7
13/2022 Ny NTP - Østlandssamarbeidet.....	8
Forslag til vedtak.....	8
Behandling.....	8
Vedtak.....	8
14/2021 Grønne næringstransporter	9
Forslag til vedtak.....	9
Behandling.....	9
Vedtak.....	9
15/2021 Felles uttalelse om TEN-T fra Scandria Alliance.....	10
Forslag til vedtak.....	10
Behandling.....	10
Vedtak.....	10
16/202 Justert møteplan for 2022.....	11
Forslag til vedtak.....	11
Behandling.....	11
Vedtak.....	11

09/2022 Godkjenning av protokoll 21. februar 2022

Forslag til vedtak

Protokoll fra møte i fagpolitisk utvalg 21. februar 2022 godkjennes.

Behandling

Utvalget sluttet seg til innstillingen.

Vedtak

Protokoll fra møte i fagpolitisk utvalg 21. februar 2022 godkjennes.

10/2022 Godkjenning av protokoll 28. februar 2022

Forslag til vedtak

Protokoll fra møte i fagpolitisk utvalg 28. februar 2022 godkjennes.

Behandling

Utvalget sluttet seg til innstillingen.

Vedtak

Protokoll fra møte i fagpolitisk utvalg 28. februar 2022 godkjennes.

11/2022 Aktuelle saker

Forsag til vedtak

Fagpolitisk utvalg tar informasjonen til orientering.

Behandling

Det ble gitt korte orienteringer fra fylkeskommunene og sekretariatet med følgende innhold:

Oslo:

- Oslopakke 3
 - Fornebubanen, store kostnadsøkninger i prosjektet. Investeringsbeslutningen er ennå ikke fattet. Økte inntekter med 1,3 mrd økning i bomringen etter ny avtale. Majorstuen stasjon er ikke inne og det betyr at man ikke får økt kapasiteten.
 - Krav om at staten må dekke 70%
- Prisstigningen (13%) på infrastrukturprosjekter.
- Koronakompensasjon utløper juli 22. Felles brev sendt til dpt om forlengelse av pga at bare 80% av passasjertallet er tilbake etter pandemien.
- Utfordringer med Ring 1 .. må uansett stenge i 3 år. Utfordringer spesielt for kollektivtrafikken

Vestfold og Telemark

- Utfordring av fergene ikke er gratis (som i mange andre fylker) ... ikke klassifisert som fylkesferger.
- Fylkesvegene (svært stort etterslep). Nytt Storting har lovet mye, men etterslepet øker...
- Bypakker; Tønsberg og Grenland
- Jernbane. Antall tog som er bestilt er for lite... Dobbeltspor Hamar, Tønsberg... behov for flere lokaltog...når man skal øke antall avganger... Dette bør være et felles tema for Østlandssamarbeidet.
- Skilsmissemellom Vestfold og Telemark legger beslag på tid og ressurser

Viken

- Oslopakke 3
- 50 mill, færre passasjerer (20% red)
- 10-12 % kostnadsøkning, både drift og vedlikehold og investeringer. Behov for nye tiltak, jf. innspill til Revidert Nasjonal Budsjett.
- Sømløse løsninger mellom de tre kollektivselskapene i Viken. Aktuelt å kontakte nabofylkene og ha felles dialog med statlig nivå.
- Utslippsfrie tilbud på Oslofjorden innen 2024

- ➔ Fylkesdeling.
 - Omstillingsdokument under ferdigstilling
 - Ansettelse av nye fylkeskommunedirektører, der partssammensatt utvalg har en viktig rolle.
 - Geografiske utvalg etablert og disse kan gi innspill til finanskomiteen.... Fylkestinget i Viken tar alle avgjørelser,
 - Viss skepsis for å løfte ting ut av linjene på samferdselsområdet
 - Vertskommunesamarbeid
 - IKS

Innlandet

- ➔ Fylket har mye folk boende spredt. Kostnadsøkninger gjør at det blir smalhans
- ➔ Opphopningen med prosjekter (utbyggingskapasitet er dårlig). Mange utredninger på gang – utfordring med kostnadsøkninger.
- ➔ Kollektivt vanskelig, fortsatt folk på hjemmekontor
- ➔ Godspakka, få jernbanen til å bli en mer aktiv aktør for næringslivet (ta ned kostnadsutlempen)
- ➔ Innandsterminaler
- ➔ Innlandsferge får ikke penger fra staten

Sekretariatet orienterte kort om følgende saker.

- ➔ Godskonferanse grensekryssende korridorer, november 2022, status.
- ➔ Godskonferanse Innlandet, 25. august
- ➔ Interreg søknad, samarbeid med andre skandinaviske og europeiske regioner
- ➔ Landsdelssamarbeid: 'bærekraftig mobilitet i distriktene'

Vedtak

Fagpolitisk utvalg tar informasjonen til orientering.

12/2022 InterCity – Spissing av budskap og oppdatering av kommunikasjonsstrategi

Forslag til vedtak

1. Fagpolitisk utvalg ser det som nødvendig at Østlandssamarbeidet klargjør felles posisjoner og budskap knyttet til det videre arbeid med InterCity.
2. Sekretariatet og adm. samferdselsgruppe bes om å utarbeide et forslag til felles budskap som kan legges fram for drøfting og sluttbehandling på et ekstraordinært utvalgsmøte før sommeren.
3. Sekretariatet og adm. samferdselsgruppe bes også starte arbeidet med å utarbeide forslag til ny kommunikasjonsstrategi som kan legges fram for behandling på møte i fagpolitisk utvalg høsten 2022.

Behandling

Saken ble drøftet, og representantene fra fylkeskommunene gav foreløpige signaler om hvilke posisjoner man har når det gjelder InterCity og delstrekningene innenfor egne fylker.

Utvalget sluttet seg til innstillingen i saken.

Vedtak

1. Fagpolitisk utvalg ser det som nødvendig at Østlandssamarbeidet klargjør felles posisjoner og budskap knyttet til det videre arbeid med InterCity.
2. Sekretariatet og adm. samferdselsgruppe bes om å utarbeide et forslag til felles budskap som kan legges fram for drøfting og sluttbehandling på et ekstraordinært utvalgsmøte før sommeren.
3. Sekretariatet og adm. samferdselsgruppe bes også starte arbeidet med å utarbeide forslag til ny kommunikasjonsstrategi som kan legges fram for behandling på møte i fagpolitisk utvalg høsten 2022.

13/2022 Ny NTP - Østlandssamarbeidet

Forslag til vedtak

1. Fagpolitisk utvalg ber sekretariatet følge opp ovenfor samferdselsdepartementet med tanke på å få til et snarlig dialogmøte om tidslinje og innhold i ny NTP.
2. Østlandssamarbeidet bør tidlig i prosessen gi et felles NTP- innspill til departementet, med en oversikt over prioriterte innsatsområder.

Behandling

Utvalget ønsker videre dialog inn mot samferdselsdepartementet vedr. rulleringen av nasjonal transportplan, slik at man kan fremme felles synspunkter fra fylkeskommunene tidligst mulig i prosessen.

Det er naturlig at Østlandssamarbeidet fokuserer på tema som fylkeskommunene kan fronte i fellesskap, mens den enkelte fylkeskommune får ansvar for prosjekter internt i egen fylkeskommune. InterCity, bærekraftig mobilitet og finansiering av større vegprosjekter er eksempler på felles områder Østlandssamarbeidet kan samle seg om.

Utvalget sluttet seg til innstillingen.

Vedtak

1. Fagpolitisk utvalg ber sekretariatet følge opp ovenfor samferdselsdepartementet med tanke på å få til et snarlig dialogmøte om tidslinje og innhold i ny NTP.
2. Østlandssamarbeidet bør tidlig i prosessen gi et felles NTP- innspill til departementet, med en oversikt over prioriterte innsatsområder.

14/2021 Grønne næringstransporter

Forslag til vedtak

1. Fagpolitisk utvalg tar informasjonen til orientering.
2. Det er ønskelig at utvalget fortløpende oppdateres på fremdriften i prosjektet.

Behandling

Det ble gitt en kort orientering om status for prosjektet. Forprosjektet er igangsatt og man ser nå på mulighetene for å forsterke samarbeidet med Osloregionen. Valg av organisering vil også avgjøres av om man får ekstern prosjektstøtte fra Miljøverndirektoratet.

Prosjekt 'grønne næringstransporter' vurderes av utvalget som et viktig prosjekt som kan bidra til raskere etablering av energistasjoner i landsdelen.

Utvalget sluttet seg til innstillingen.

Vedtak

1. Fagpolitisk utvalg tar informasjonen til orientering.
2. Det er ønskelig at utvalget fortløpende oppdateres på fremdriften i prosjektet.

15/2021 Felles uttalelse om TEN-T fra Scandria Alliance

Forslag til vedtak

Fagpolitisk utvalg slutter seg til innholdet i felles posisjonspapir fra Scandria Alliance vedr. revisjonen av TEN T og EUs mobilitetspakke.

Behandling

Sekretariatsleder orienterte om felles TEN-T uttalelse fra Scandria Alliance og vurderingen er at fylkeskommunene på Østlandet har fått gjennomslag for de viktigste posisjonene i det foreleggende utkastet.

Utvalget sluttet seg til innstillingen.

Vedtak

Fagpolitisk utvalg slutter seg til innholdet i felles posisjonspapir fra Scandria Alliance vedr. revisjonen av TEN T og EUs mobilitetspakke.

16/202 Justert møteplan for 2022

Forslag til vedtak

I tillegg til allerede vedtatt møteplan, avholdes et kort digitalt møte i fagpolitisk utvalg ..juni 2022

Behandling

Sekretariatet ser det som ønskelig at det settes opp et ekstra digitalt møte i utvalget før sommeren. Utvalget sluttet seg til dette og nytt møtetidspunkt avholdes fredag 17. juni kl. 09:00-10:00.

Vedtak

I tillegg til allerede vedtatt møteplan, avholdes et kort digitalt møte i fagpolitisk utvalg 17 juni 2022 kl. 09:00-10:00

Vedlegg 1

Orientering v/ Carsten Horn-Hanssen, Den norske EU-delegasjonen

Følgende tema ble omtalt:

A: Generelt om TEN-T forordningen:

- Det forventes enighet internt i EU i løpet av 2023 (under det svenske formannskapet).
- EU sin miljøkrav gjør seg mer og mer gjeldende, også i den nye forordningen. Dette handler blant annet om urbane noder, grønn mobilitet og økte miljøkrav.
- Norge deltar ikke i CEF, men deltar i øvrige møter

B: Innspillene fra Østlandssamarbeidet til samferdselsdepartementet:

- Oppfølging av TEN-T; frivillig samarbeid utenfor de fire friheter. Dermed ingen juridisk konsekvens om man fra Norge ikke rekker tidsfristene.
- Urban Nodes; usikkert om ikke-EU land omfattes.
- Oslo-Stockholm med i kjernenettverket, viktig å få strekningen inkludert i Scan-Med korridoren). SD dialog med svenske transportmyndigheter om å få strekningen med i ScanMed korridoren
- Behov for økt fokus på de grensekryssende korridorene. Norge har valgt å stille seg utenfor CEF2. Norge må selv finansiere investeringer over statsbudsjettet. (Har ingen praktisk betydning, da Norge uansett måtte ha finansiert inn til CEF2.) Først må TEN-T forordningen faktisk vedtas (våren 2023).
- ScanMed skal ferdigstilles 2030. SD deltar i ScanMED forum og TEN-T forumet.
- SD forholder seg til ERTMS fremdriften.
- Departementet har hatt møter med kommisjonen 10. mars når det gjelder justering av kartene (men først få vedtakene på plass).
- Urban Nodes og SUMP. SD-møte i januar, der det ble uttrykt usikkerhet om Norge skal slutte seg til Urban Nodes. (Også Danmark er avventende pga. personvern)
- ITS og salg av billetter: Bekymring for at kollektivselskapene blir fratatt rettighetene. Det er varslet et lovforslag om multimodale løsninger. Q4/2022 tentativ løsning.
- Havner som TEN-T noder er relevant (spørsmål fra Arve)

Vedlegg 2

Oslo-Stockholm v/Jonas Karlson

Viktig med tettere kobling mellom Oslo og Stockholm

Toget tar for lang tid, noe som gjøre at markedsandelen for toget er lav. Toget sliter med konkurransekraft. Oslo-Stockholm er verdens 20. største flyforbindelse målt i antall passasjerer. Stort potensiale for en ny og mer effektiv togforbindelse.

Hadde det ikke vært grenser, ville strekningen vært bygd fordi det også bor så mange folk på strekningen.

Andre stikkord:

- Mål: få ned reisetiden til 2.55
- Markedsandelen for toget vil da trolig øke fra 40 til 60%
- Ferdig i 2035 (ambisjon)
- Klimaeffektene er store (Etter 5 år klimanyttig prosjekt)
- Prosjektet bidrar til regionforstørring.
- Norge: Stortingsbeslutning i mars 2021 om å gjennomføre en mulighetsstudie. Oppdrag til JD om et vurdering av prosjektet (fremlegges oktober 2022) Blir en slags kvalitetssikring av dataene fra Oslo-Stock
- Kommersielt prosjekt
- Økende support til prosjektet både i Norge og Sverige
- Nov 21: Nasjonal plan for jernbane: Oslo-St.holm er utpekt som ett av fem hovedprosjekter.
- Videre planlegging: Tradisjonell KVVU eller alternative løp?
- Finnes det en alternativ finansieringsmodell (kommersielt prosjekt)?
- Business Case, lønnsom dersom man får flyttet over trafikk fra fly til tog.
- Selskapet OS2.55 tar ikke stilling til valg av trase og teknologiløsninger

Vedlegg 3

Jyllandskorridoren v/ Arve Høiberg

Input fra orienteringen:

- Utvikling av Jyllandskorridoren viktig for Vestfold og Telemark fylkeskommune. (Strategiplan 2024).
- Jyllandskorridoren er et transportnettverk som forbinder Sør-Norge med Europa.
- Jyllandskorridoren inngår i U3 (nasjonal transportplan)
- Ulike havner i Norge er knyttet opp mot korridoren med egen fergeforbindelse; Kristiansand, Langesund, Larvik og Sandefjord
- I tillegg er Grenland Havn en viktig knutepunktshavn i korridoren (multimodal)
- Jyllandskorridoren er viktig fordi:
 - Begrenser transportarbeidet
 - Direkteforbindelse for Norge (Avlaster Oslo, slik at Alnabru ikke blir en propp i systemet)
 - Avlastning for den østre korridoren fra Oslo-Gøteborg
 - Beredsskapskorridor som gir robusthet i transporter til kontinentet.

I tillegg tok Høiberg opp effekten av Fehmern Belt, og pekte på denne forbindelsen ikke vil løse kapasitetsutfordringene og trengselen mellom Oslo-Gøteborg.

Høiberg ønsket også at Østlandssamarbeidet får observatørstatus i Nordisk transportnettverk, der neste møte er i november 2022.

Vedlegg 4

Prosjekt Move 21 v/ Tiina Ruhohonen

Innhold i presentasjonen:

- EU-finansiert prosjekt med ramme på 100 mill NOK. Offentlige penger skal matches med private midler.
- Prosjektet skal se på nye måter for bevegelse/mobilitet av varer og mennesker beveger seg i byene (... når ny teknologi møter ny adferd. eks mikromobilitet og nedgang i privat bileierskap)
- Klimaperspektivet er viktig pga. de store utslippene i transportsektoren. Må ses i sammenheng med EU missions =100 klimanøytrale og smart cities
- Prosjektledelsen ivaretas av Oslo kommune. Viktig prosjekt for Oslo (Viken er også med som samarbeidspartner)
- Oslo, Gøteborg og Hamburg er hovedpartnere, der living labs skal testes ut i prosjektperioden.
- By og regionsamarbeid, og flere andre europeiske byer er med i prosjektet
- Gjennom å ha prosjektledelsen for prosjekt Move 21 styrkes Oslo sin posisjon.

Ambisjon om å bidra til mer helhetlig og intergrert person og varetransport i europeiske byer:

- Mer tilgjengelighet
- Bedre effektivitet
- Bedre kapasitetsutnyttelse
- Økt innovasjonskapasitet

Innovasjonsprosjekt

Det er nye innovasjoner som er 'tellekantene' i prosjektet. (nye forretningsmodeller, regulatoriske endringer osv)..

Oslo

I Oslo skal prosjektet se på

- Klimamål
- Trafikkreduksjon
- Bedre arealutnyttelse

Dette skal gjøres gjennom:

- Koble mikromobilitet og kollektiv
- Nettverk av mobilitetspunkter

- Nullutslippsoner
- On-demand løsniger for personer og varer
- Innkjøpiloter..(innovative anskaffelser)

Man skal også legge til grunn teknologinøytralitet og man skal også se på sosiale effekter (fordelingseffekter) når nye løsninger implementeres.

TEN-T Dimensjon (Urban nodes vs korridorer) er også viktig.

Vedlegg 5

Scandria Alliance v/ Tommi Vollmann

I sin orientering tok Vollmann opp følgende punkter:

- Det regionale samarbeidet langs ScanMed korridoren startet opp i 2007, via Berlin-deklarasjonen i 2010, Interregprosjektet Scandia2Act og endelig etableringen av Scandria Alliance i 2019.
- I dag deltar ni regioner/byer som faste partnere og fem organisasjoner har observatørstatus
- Østlandssamarbeidet er norsk partner og var med på etableringen av alliansen.
- Connecting regions, economies and communities through clean and smart transportation.. for byer og regioner langs ScanMed korridoren er visjonen til alliansen
- For fylkene på Østlandet bidrar alliansen til at man kan få fremmet felles interessepolitiske saker ovenfor kommisjonen. I og med at Norge står utenfor EU, så er dette betydningsfullt. Alliansen bidrar også kunnskapsdeling og er en arena for å løfte fram felles prosjekter.
- Årsmøte avholdes i Potsdam 7. oktober 2022.